

HLAVNÍ SOUTĚŽ

MAĎARSKÝ REŽISÉR GYÖRGY PÁLFI A JEHO HRÁTKY S ČIROU IMPROVIZACÍ

Deprese ze školky i z ulice

Nataša z depresivního dramatu *Nejsem tvůj přítel* krade, nemluví a souloží. Občas i na chodníku.

Maďarský režisér **GYÖRGY PÁLFI** se po kontroverzní *Taxidermii*, kde se mimo jiné dost zvracelo, odvážil k ojedinělému filmovému projektu. Obě části svého soutěžního snímku *Nejsem tvůj přítel* postavil na absolutní improvizaci. Jedna se odehrává ve školce a druhá v ulicích Budapešti.

Zbyněk Vlasák

Prvních třináct minut depresivního dramatu, jakýsi předfilm, zasadil **György Pálfi** do ryze dětského prostředí. Vzal kameru

a vydal se do školky. „Chtěl jsem ukázat, že už děti ve třech, čtyřech letech hrají podobné hry, které jsou typické i pro nás dospělé. Jsou perfektně vybavené pro manipulaci s city ostatních. Budují si tím respekt ve své komunitě,“ ři-

ká. „Během momentu mohou někoho vyloučit ze společnosti, stačí věta – už s tebou nekomaradím. A to je přece nejhorší trest, jaký může člověka stihnout,“ doplňuje s tím, že jediný zásadnější rozdíl mezi dětským a dospělým světem

vidí v tom, že my už nemáme tu možnost, aby nás matky vyzvedly a odvedly domů, pryč z nepříjemné situace. Mimo chodem oněch třináct minut vzniklo ze záznamu dlouhého 120 hodin. Zbytek stopáže se pak doplňoval během dvaceti dnů natáčení.

Scénářem byly postavy samy

Pro hlavní část svého snímku zvolil Pálfi neobvyklou metodu.

Dopředu neexistoval žádný scénář. „Nahradilo ho devět hlavních postav. Pár dní před natáčením jsme spolu mluvili a vzájemně se poznávali. Potom jsme společně vybudovali systém vztahů, kdo je čí manžel a podobně, a rovnou šli na plac,“ říká.

Nadějný režisér chtěl zachytit bezprostřední výrazy jednotlivých charakterů, ukázat jejich pocity v konkrétním okamžiku. „Proto jsme každou scénu točili jen jednou. Nikdo nevěděl, co se stane v příštím momentu. I kamera se mohla pohybovat naprosto svobodně.“

Takto radikální způsob improvizace ale znamená světit svůj film do rukou herců a hereček, kteří jsou v *Nejsem tvůj přítel* navíc svou podstatou neherci. „Toho jsem se nebál vůbec. Od začátku šlo o společný projekt.“

Postavy vznikly různé, většinou na nich ale není mnoho pozitivního. Jeden podvádí svou manželku po telefonu, druhý zase čeká dítě s jinou ženou, než je jeho vlastní, a třetí spí s každým i na chodníku, doslova.

„Snaží se být šťastní křečovitým a nuceným způsobem. Myslím, že podobné problémy řeší řada lidí ze společnosti, kde není náplní života bezprostředně bojovat o přežití,“ říká Pálfi. Ale do nějakého zevšeobecňování svého filmu se ne-

pouští. „Jak můžete chtít od uměleckého díla, jakkoliv realisticky je uděláno, aby ukázalo úplný obraz světa, ve kterém žijeme? Vybrali jsme devět osob a ukázali, jak vzájemně reagují sami na sebe a na Budapešť, kde se film odehrává, v únoru 2008, kdy jsme ho točili. To je celé.“

Pálfiho téma se nemění

Spojitost se svou předchozí *Taxidermií*, o které se mimo jiné mluvilo jako o šokující, nechutné, ale taky originální a filozofické, Pálfi neodmítá: „Oba filmy jsou o stejné věci, používají jen jiné metody. Moje téma se nezměnilo – chci zkoumat biologické, sociální a historické předpoklady nás lidí a limity svobody každého jedince a jeho volby.“

Film *Nejsem tvůj přítel* má v Karlových Varech mezinárodní premiéru. Uveden už byl na konci ledna na Maďarském filmovém týdnu, kde se letos prezentovala řada skvělých snímků. O nějaké „nové vlně“ ale Pálfi mluvit nechce: „Snažím se dělat ty nejlepší filmy sám za sebe.“

Projekce filmu
NEJSEM TVŮJ PŘÍTEL:
8. 7. 20:00
Velký sál
9. 7. 10:00
Espace Dorleans

SATIRICKÝ I BALKÁNSKÝ STOICKÝ SNÍMEK *BEZ KONCE* JE PŘÍBĚHEM NAŠICH ŽIVOTŮ

Válka, porno a především láska

Doyen chorvatské posttotalitní kinematografie **VINKO BREŠAN** se po několika letech vrací do Karlových Varů a do hlavní soutěže přiváží snímek *Bez konce*. V něm snoubí originální milostný příběh s popisem poměrů v etnicky komplikované bývalé Jugoslávii a reflexi jejího válečného konfliktu.

Kristýna Pleskotová

Pětačtyřicetiletý rodák ze Záhřebu Vinko Brešan je evropskou festivalovou stálíci. Už jeho první krátkometrážní studentský snímek byl oceněn na festivalu v Oberhausenu v roce 1987. Od té chvíle nezůstal jediný jeho film, ať už dokumentární, či celovečerní hraný, bez povšimnutí festivalové poroty doma ani v zahraničí. Karlovarské publikum omámil před devíti lety satirickou komedií *Duch maršála Tita*, za jejíž režii si odnesl i cenu poroty.

Rok po Kusturicově *Černé kočce*, bílém kocourovi potvrdil divákům, že v „Jugošce“ je opravdu legrace.

O čtyři roky později se Brešan od relativně nekonfliktní atmosféry „Maršála“ přesunul k dopadu válečných hrůz na lidskou bytost. V syrovém dramatu *Svědci* se naplno pouští do konfliktu Srbů a Chorvatů, jenž je tu prezentován vraždou údajného srbského pašeráka třemi chorvatskými vojáky. Snímek získal dvě ceny na Berlinale.

Tady, teď a tenkrát

Letos se Vinko Brešan do Varů vrací: „Je to jako návštěva

u starých přátel, cítím se tu jako doma.“ Po pětileté filmové odmlce přichází s filmem *Bez konce*, který se skrze různé dějové linky dívá zpět na srbsko-chorvatský konflikt: „Jasně že je riskantní takhle se rýpat v minulosti. Na nějakém politickém riziku mi ani nezáleží, spíš je otázka, jak přijme společnost, v níž žijete, zrovna ten váš pohled na válku.“

A jaký ten pohled vlastně je? Chorvat Martin (Ivan Herceg) je bývalý válečný ostřelovač, jehož život nemá větších vrcholů ani pádů až do okamžiku, kdy v srbském pornofilmu spatří krásnou Desu (Nada Šarinová). Jelikož dívka je součástí jeho minulosti, rozhodne se ji od pašáka koupit a odvést do Záhřebu. Co

však s krásnou pornoherečkou, která má na válku nehezké vzpomínky? Možná by to mohl vědět sám průvodce komplikovaného příběhu, cikán Djuro (Predrag Vusovic), který je otcem početné rodiny, umí preludovat na nos a také si přivydělává jako pornoherec.

Prostředí pokleslého „filmového žánru“ tvoří menší, ale přesto signifikantní část příběhu: „Nechali jsme se inspirovat krásným srbským dokumentem *Made in Serbia*, který představuje srbskou pornoscénu.“ Vskutku, po zhlédnutí dokumentu Mladena Djordjeviče lze na první pohled přehnaným scénám v Brešanově filmu věřit nejen nos mezi očima.

Příběh se odehrává jak v Srbku, tak v Chorvatsku, ale i na místech, kde se ještě před několika lety bojovalo. „Natáčeli jsme v srbsko-chorvatské produkci a reakce publika jak doma, tak v zahraničí byly úplně stejné. Věřím, že film s opravdovými emocemi si publikum najde všude. Samozřejmě že po pouhých několika letech je brzo na válečné filmy s humorným podtextem, ale přesně proto to dělám. Až na tenhle typ filmů uzraje čas, nikdo už ve skutečnosti nebudou zajímat,“ říká Vinko Brešan a dodává: „Můj film je hlavně o vykoupení. Věřím, že se člověk může vykoupit skrze lásku.“

DIVÁCKÁ CENA/AUDIENCE AWARD

DENÍKU PRÁVO

Anketa Divácké ceny Práva nedoznala po úterním sečení hlasů v první trojici změn. Vedou izraelské sumisté z komedie *Na velikosti záleží*, dvojkou je americká klasika ze 40. let *Dívka z titulní strany* a trojkou další snímek z USA *Wrestler*. Čtyřku nově dobyla ruská komedie *Páskové*, líčící 50. léta v SSSR, sřítet komunismu a výbušného rock'n'rollu. V desítku se drží i Formanova *Dobře placená procházka*. (lh)

Název filmu	Známka
1. <i>Na velikosti záleží</i> / A Matter of Size	1,09
2. <i>Dívka z titulní strany</i> / Cover Girl	1,25
3. <i>Wrestler</i> / The Wrestler	1,26
4. <i>Páskové</i> / Hipsters	1,29
5. <i>Svatba za bílé noci</i> / White Night Wedding	1,30
6. <i>Ničí syn</i> / No One's Son	1,34
7. <i>Za všechno může Jidáš</i> / Freedom	1,38
8. <i>Odtud až na věčnost</i> / From Here to Eternity	1,39
9. <i>Dobře placená procházka</i> / A Walk Worthwhile	1,41
10. <i>Camino</i> / Camino	1,43

Projekce filmu
Bez konce:
8. 7. 17:00
Velký sál
9. 7. 13:00
Espace Dorleans

Pod blondatou parukou skrývá Desa svou minulost. Trápení je *Bez konce*.